

Predictive model of mentalization based on attachment styles with the mediating role of ego empowerment in students

Zahra Bahrololoom¹ , Hoda Lajevardi²

1. M.A. in Psychology, Department of Psychology, Qom Branch, Islamic Azad University, Qom, Iran. E-mail: zahrabahar1991@gmail.com

2. Assistant Professor, Department of Psychology, Qom Branch, Islamic Azad University, Qom, Iran. E-mail: Hodalaj@yahoo.com

ARTICLE INFO

Article type:

Research Article

Article history:

Received 07 August 2024

Received in revised form

05 September 2024

Accepted 11 October
2024

Published Online 21
March 2025

Keywords:

secure attachment style,
avoidant attachment,
ambivalent attachment
style,
ego empowerment,
mentalizing

ABSTRACT

Background: Attachment styles and mentalizing are among the psychological factors that are related to emotion regulation skills, the use of mentalizing ability is related to the ability of the ego in people. Therefore, investigating the path of mentalizing evolution through attachment styles to ego empowerment is a basic necessity.

Aims: The purpose of this study was to predict mentalizing based on attachment styles with the mediating role of ego empowerment in students.

Methods: The research method is descriptive-correlational, which was done using structural equation modeling. The study population includes all students of the Faculty of Humanities of the Islamic Azad University of Qom Branch in 2023-2024. The sample consisted of 335 students of Islamic Azad University, Qom Branch, who were selected by convenience sampling method and answered the Reflective Performance Questionnaire (Fonagy et al., 2016), Adult Attachment Styles Questionnaire (Collins & Reed, 1990), and Ego Empowerment Scale (Markstrom et al., 1997). To analyze the data, structural equation modeling was used using SPSS version 19 and Amos software version 24.

Results: The results of structural equation modeling showed that secure attachment style, avoidant attachment, ambivalent attachment, and ego empowerment had a direct and significant causal effect on confidence and uncertainty ($P < 0.05$). Also, ambivalent attachment style, secure attachment style, and avoidant attachment style had a direct and significant causal effect on ego empowerment ($P < 0.05$). The results also showed that 60% of the variance of ego empowerment is explained by attachment styles, 23% of the variance of confidence, and 46% of the variance of uncertainty is explained by attachment styles and ego empowerment.

Conclusion: Based on the findings of the research, it can be concluded that secure attachment style, avoidant attachment, ambivalent attachment, and ego empowerment as factors affecting mentalizing can lead us to a deeper understanding of mentalizing, and by teaching students the formation of different attachment styles and ego structure, mentalizing can be strengthened in them.

Citation: Bahrololoom, Z., & Lajevardi, h. (2025). Predictive model of mentalization based on attachment styles with the mediating role of ego empowerment in students. *Journal of Psychological Science*, 24(145), 305-323. [10.52547/JPS.24.145.305](https://doi.org/10.52547/JPS.24.145.305)

Journal of Psychological Science, Vol. 24, No. 145, 2025

© The Author(s). DOI: [10.52547/JPS.24.145.305](https://doi.org/10.52547/JPS.24.145.305)

✉ **Corresponding Author:** Hoda Lajevardi, Assistant Professor, Department of Psychology, Qom Branch, Islamic Azad University, Qom, Iran.

E-mail: Hodalaj@yahoo.com, Tel: (+98) 9123396126

Extended Abstract

Introduction

Mentalizing is an imaginative capacity of humans, that is, envisioning one's and others' behaviors concerning the underlying mental states (e.g., Fonagy & Bateman, 2019). The concept of mentalization was primarily established by integrating two theories, namely, psychic reality development theory (Fonagy & Target, 1996; Asgarizadeh et al., 2023) and the social biofeedback theory of effect mirroring (Gergely & Watson, 1996). Pierre Marty introduced the concept of mentalization in the 70s as an extension of the research into psychosomatic phenomena. Classically it refers to the quality and quantity of psychic representations, their verbalization, and connections with affectivity. From another point of view that of modern developmental psychopathology Fonagy (2008, p. 4). defines mentalization as "... a form of mostly preconscious imaginative mental activity, namely, interpreting human behavior in terms of intentional mental states (i.e., needs, desires, feelings, beliefs, goals, purposes, and reasons)." This conceptualization integrates the notion of "theory of mind" in cognitive developmental models with attachment theory (Morken et al., 2019). It is based on the following three main assumptions (Bateman, & Fonagy, 2013): (1) the feeling of the self as agent is rooted in the experience of being attributed psychic states by a significant other, (2) this capability is a function of the interaction between the caring figures through a process of mirroring, (3) traumatic experiences can impair its development. Mentalization is the capacity to perceive and interpret behavior in terms of intentional mental states, and to imagine what others are thinking and feeling, and is a concept that has taken the psychological and psychoanalytic worlds by storm. This collection of papers, carefully edited by Fredric Busch, clarifies its import as an essential perspective for understanding the human psyche and interpersonal relationships (Morken et al., 2019). Attachment is seen as the main factor in the development of mentalization and the formation of internal representations of affective states. Secure attachment is a precondition for good enough affect

regulation and guides the transition from coregulation in the mother-infant couple towards self-regulation of the child (Jurist, 2005; Savov, & Atanassov, 2013). The child internalizes the mother's empathic expression and this type of "intersubjectivity" is a milestone in the relation between attachment and affective self-regulation. Using language, children can name their feelings, receive verbal and emotional feedback about their adequacy, and thus become supported in the effort to think about themselves and others (Savov, & Atanassov, 2013). Maladaptive caregiving of parents who cannot reflect empathically on the child's inner experience and respond accordingly may promote severe distortions in child's mentalizing ability, such as hypermentalization (e.g., overinterpretive mental state reasoning), vulnerability to mentalizing capacity breakdowns, and impairments in cohesive and integrated sense of self, adaptive capacities in affective regulation, and stable and mutually satisfying interpersonal relationships (Mikulincer & Shaver, 2018). Child-caregiver interactions are encoded and internalized by the child in 'internal working models' (IWM), which are mental representations of the attachment figure, the self, and their relationship that predict child's later social and emotional outcome (Fonagy et al., 1991; Tanzilli et al., 2021).

Ego-strength points to a person's view of his problem, his typical reaction to distress, and his adaptive ability in an emotional situation (Besharat et al., 2018). In other words, ego strength indicates ego effectiveness in regulating motivations and impulses and adjusting to the environment (Singh and Anand, 2015). Ego strength is the ability to effectively deal with the demands of reality while maintaining a sense of self. It involves qualities like resilience, adaptability, and the capacity to handle stress without causing problems with a person's identity. People who possess good ego strength can manage the adversity they face in life. They have good coping mechanisms to manage internal and external distress effectively. When they do experience setbacks, they can bounce back relatively quickly (Besharat et al., 2018).

Method

This research is theoretically a fundamental study and a descriptive correlation study based on structural

equation modeling. The statistical population included all students of the Faculty of Humanities of the Islamic Azad University of Qom Branch in the academic year 2023-2024. In this study, 335 students of the Faculty of Humanities were selected using the convenience sampling method. In this way, while coordinating and obtaining the necessary permits from the students of the humanities disciplines of this university, according to the Soper Formula (2024) to calculate the sample size in structural equation modeling, the effect size was 0.19, the test power was 0.80, the number of latent variables was 3, the number of questions in the questionnaire (observable variable) was 13, and the error rate of 0.05 was

estimated to be 100 and the maximum was 1000, which in this study 335 data were collected. Inclusion criteria included the age range of 20 to 35 years, signing an informed consent letter, studying at the Islamic Azad University of Qom, full consent to answer the questions of the questionnaires, and the exclusion criterion for physical and mental disorders (based on the electronic physical and psychological services record), the use of psychiatric drugs, not answering 5 questions of the questionnaires, and withdrawing from the study.

Results

Table 1. Pearson correlation coefficient matrix between research variables

Variables	1	2	3	4	5	6
Secure Attachment Style	-					
Avoidant attachment style	-0.39**	-				
Ambivalent attachment style	-0.23**	0.43**	-			
Ego Empowerment	0.47**	-0.55**	-0.38**	-		
Certainty	0.27**	-0.41**	-0.54**	0.24**	-	
Uncertainty	-0.39**	0.51**	0.44**	-0.50**	0.14**	-

The results of the Pearson correlation coefficient showed that there was a negative and significant relationship between secure attachment style and uncertainty ($P < 0.01$) and between avoidant and ambivalent attachment styles with uncertainty ($P < 0.01$). There was a negative and significant relationship between ego empowerment and uncertainty ($P < 0.01$). There was a positive and significant relationship between secure attachment style and certainty, there was a negative and

significant relationship between avoidant and ambivalent attachment style with certainty, and there was a positive and significant relationship between ego empowerment and certainty ($P < 0.01$). There was a positive and significant relationship between secure attachment style and ego empowerment and there was a negative and significant relationship between avoidant and ambivalent attachment style and ego empowerment ($P < 0.01$).

Table 2. Standard's Path Coefficients Indirect Effects of Research Variables

Exogenous variable	Mediating variable	Endogenous variable	β	Upper limit	Lower limit	P
Secure Attachment Style	Ego Empowerment	Certainty	0.23	0.35	0.15	0.002
Avoidant attachment style		Certainty	-0.33	-0.21	-0.50	0.002
Ambivalent attachment style		Certainty	-0.09	-0.02	-0.18	0.032
Secure Attachment Style	Uncertainty	Certainty	-0.18	-0.11	-0.28	0.002
Avoidant attachment style		Certainty	0.25	0.39	0.16	0.002
Ambivalent attachment style		Certainty	0.07	0.12	0.02	0.032

The indirect results of the research model showed that secure attachment style has an indirect effect on Certainty through the mediation of ego empowerment. Avoidant attachment style has an indirect effect on Certainty through the mediation of ego empowerment. Ambivalent attachment style has an indirect effect on Certainty through the mediation

of ego empowerment. Secure Attachment Style Mediated by Ego Empowerment Has an Indirect Effect on Uncertainty. Avoidant attachment style has an indirect effect on uncertainty through the mediation of ego empowerment. Ambivalent Attachment Style Has an Indirect Effect on

Uncertainty through the Mediating Role of Ego Empowerment.

Conclusion

The purpose of this study was to model the prediction of Mentalization on attachment styles with the mediating role of ego empowerment in students. The findings showed that secure attachment style had a direct and significant causal effect on Certainty. In explaining this finding from the research, it can be said that people with a secure attachment style have a special ability to attract support and intimacy from others (Mikulincer, & Shaver, 2019). In other words, in the context of a secure attachment relationship, the ability to correctly interpret mental states is created in people (Fonagy et al., 2010), so it is not unexpected that the secure attachment style has a direct and significant effect on Certainty. The findings showed that avoidant attachment style had a direct and significant causal effect on Certainty. In justification of this finding, it can be stated that an insecure attachment style causes misperception of others as trustworthy people and leads to a decrease in the confidence of the person in evaluating the thoughts and feelings of others and himself, and due to the lack of a secure base, the person's desire to explore the inner and outer world decreases, accordingly, insecure attachment can affect the confidence component of mentalization.

Ethical Considerations

Compliance with ethical guidelines: This article is taken from the first author's master's thesis in general psychology at the Islamic Azad University, Qom Branch. To maintain the observance of ethical principles in this study, an attempt was made to collect information after obtaining the consent of the participants. Participants were also reassured about the confidentiality of the protection of personal information and the presentation of results without mentioning the names and details of the identity of individuals

Funding: This study was conducted as a master's thesis with no financial support.

Authors' contribution: The first author was the senior author, and the second was the supervisor.

Conflict of interest: the authors declare no conflict of interest for this study.

Acknowledgments: I would like to appreciate the supervisor, the advisors, the students in the study.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

مدل پیش‌بینی ذهنی‌سازی بر اساس سبک‌های دلبستگی با نقش میانجی توانمندی ایگو در دانشجویان

زهرا بحر العلوم^۱، هدا لاجوردی^{۲*}

۱. کارشناسی ارشد روانشناسی، واحد قم، دانشگاه آزاد اسلامی، قم، ایران.

۲. استادیار، گروه روانشناسی، واحد قم، دانشگاه آزاد اسلامی، قم، ایران.

چکیده

مشخصات مقاله

نوع مقاله:

پژوهشی

تاریخچه مقاله:

دریافت: ۱۴۰۳/۰۵/۱۷

بازنگری: ۱۴۰۳/۰۶/۱۵

پذیرش: ۱۴۰۳/۰۷/۲۰

انتشار برخط: ۱۴۰۴/۰۱/۰۱

کلیدواژه‌ها:

سبک دلبستگی ایمن،

دلبستگی اجتنابی،

سبک دلبستگی دوسوگرا،

توانمندی ایگو،

ذهنی‌سازی

زمینه: سبک‌های دلبستگی و ذهنی‌سازی از جمله عوامل روانشناختی هستند که با مهارت‌های تنظیم هیجانی مرتبط هستند استفاده از توانایی ذهنی‌سازی با توانایی ایگو در افراد مرتبط است. بنابراین بررسی مسیر تحول ذهنی‌سازی از طریق سبک‌های دلبستگی به توانمندی ایگو یک ضرورت اساسی است.

هدف: هدف پژوهش حاضر پیش‌بینی ذهنی‌سازی بر اساس سبک‌های دلبستگی با نقش میانجی توانمندی ایگو در دانشجویان بود.

روش: روش پژوهش توصیفی از نوع همبستگی که به روش مدل‌سازی معادلات ساختاری انجام شد. جامعه مورد مطالعه شامل کلیه دانشجویان دانشکده علوم انسانی دانشگاه آزاد واحد قم در سال ۱۴۰۳-۱۴۰۲ می‌باشد. نمونه پژوهش ۳۳۵ نفر از دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی واحد قم بودند که به روش نمونه‌گیری در دسترس انتخاب و به صورت آنلاین به پرسشنامه‌های عملکرد بازتابی (فوناگی و همکاران، ۲۰۱۶)، سبک‌های دلبستگی بزرگسالان (کولینز و رید، ۱۹۹۰) و مقیاس توانمندی ایگو (مارکستروم و همکاران، ۱۹۹۷) پاسخ دادند. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از روش مدل معادلات ساختاری و با استفاده از نرم‌افزار SPSS نسخه ۱۹ و Amos نسخه ۲۴ استفاده شد.

یافته‌ها: نتایج حاصل از مدل معادلات ساختاری نشان داد سبک دلبستگی ایمن، دلبستگی اجتنابی، دلبستگی دوسوگرا و توانمندی ایگو بر اطمینان و عدم اطمینان اثر علی مستقیم و معناداری داشت ($P < 0/05$). همچنین سبک دلبستگی دوسوگرا، سبک دلبستگی ایمن و سبک دلبستگی اجتنابی بر توانمندی ایگو اثر علی مستقیم و معناداری داشت ($P < 0/05$). همچنین نتایج نشان داد که ۶۰ درصد از واریانس توانمندی ایگو توسط سبک‌های دلبستگی تبیین می‌شود؛ ۲۳ درصد از واریانس اطمینان و ۴۶ درصد از واریانس عدم اطمینان توسط سبک‌های دلبستگی و توانمندی ایگو تبیین می‌شود.

نتیجه‌گیری: بر اساس یافته‌های پژوهش، می‌توان نتیجه گرفت که سبک دلبستگی ایمن، دلبستگی اجتنابی، دلبستگی دوسوگرا و توانمندی ایگو به عنوان عوامل مؤثر بر ذهنی‌سازی می‌توانند ما را به درک عمیق‌تری از ذهنی‌سازی برسانند و با آموزش شکل‌گیری سبک‌های گوناگون دلبستگی و ساختار ایگو به دانشجویان می‌توان ذهنی‌سازی را در آنان تقویت کرد.

استناد: بحر العلوم، زهرا؛ و لاجوردی، هدا (۱۴۰۴). مدل پیش‌بینی ذهنی‌سازی بر اساس سبک‌های دلبستگی با نقش میانجی توانمندی ایگو در دانشجویان. مجله علوم روانشناختی، دوره ۲۴، شماره ۱۴۵، ۳۰۵-۳۲۳.

مجله علوم روانشناختی، دوره ۲۴، شماره ۱۴۵، ۱۴۰۴. DOI: [10.52547/JPS.24.145.305](https://doi.org/10.52547/JPS.24.145.305)

© نویسنده گان.

✉ نویسنده مسئول: هدا لاجوردی، گروه روانشناسی، واحد قم، دانشگاه آزاد اسلامی، قم، ایران. رایانامه: Hodalaj@yahoo.com

تلفن: ۰۹۱۲۳۳۹۶۱۲۶

مقدمه

یکی از توانایی‌هایی که در دوران کودکی باعث مهارت‌های تنظیم هیجانی و بلوغ روانی-اجتماعی در انسان می‌شود ذهنی‌سازی^۱ است (شوارزر و همکاران، ۲۰۲۱). از آنجا که ذهنی‌سازی یا عملکرد بازتابی به توانایی درک رفتار دیگران از نظر حالت‌های ذهنی مانند باورها، خواسته‌ها، احساسات، و خاطرات؛ توانایی تأمل در مورد حالت‌های ذهنی خود؛ و توانایی درک اینکه ممکن است حالت‌های ذهنی ما بر رفتار دیگران تأثیر بگذارد، تعریف می‌شود. و این ظرفیت درک یا توصیف رفتار خود و دیگران از نظر حالت‌ها و نیت‌های ذهنی (قصدمندی ذهنی) ویژگی ذاتی انسانی است که توانایی تنظیم هیجانی و ارتباط اجتماعی را دارد (گالیاردینی و همکاران، ۲۰۲۳). فوناگی و همکاران (۲۰۱۶) در رابطه با ذهنی‌سازی معتقد هستند که این توانایی در اوایل کودکی شکل می‌گیرد. توانایی درک کردن، انعکاس و پاسخ مناسب به حالات روانی کودکان، می‌تواند توانایی کودک را در درک حالات روانی خود و دیگران ارتقاء بخشد. در ابتدا ذهنی‌سازی به عنوان یک سازه تک‌عاملی با عنوان عملکرد انعکاسی^۲ مفهوم‌سازی و مورد سنجش قرار گرفت. در توسعه بیشتر تعریف سازه، ذهنی‌سازی به عنوان یک سازه چندبعدی متشکل از هشت عامل تعریف شده است (فوناگی و همکاران، ۲۰۱۲). فوناگی و بیتمن (۲۰۱۹) یک فرمول‌بندی جدید از دیدگاه دلبستگی ارائه می‌دهند. به نظر آن‌ها هدف اصلی دلبستگی این است که از طریق توانایی ذهنی‌سازی، یک سیستم بازنمایی برای حالت‌های خود در فرد ایجاد کند. آن‌ها معتقدند که توانایی ذهنی‌سازی یک تعیین‌کننده کلیدی در سازماندهی به خود و رشد توانایی تنظیم هیجان است. در کودکی اولیه وجود یک عملکرد ذهنی برای اینکه کودک بتواند حالت ذهنی خودش را از حالت ذهنی دیگران متمایز کند، ضرورت دارد. وقتی کودک با تجربه گیج‌کننده تغییرات فیزیولوژیک و روانی مواجه می‌شود، مادر حالت او را با تظاهرات چهره‌ای و کلامی به صورت اینکه (خسته‌ای، عصبانی هستی، گرسنه‌ای و...) به او بازخورد می‌دهد. در این اثناء کودک به کمک مادر یک بازنمایی از حالت

درونی خودش در ذهن ایجاد می‌کند و می‌تواند به آن حالت گیج‌کننده درونی خود سازمان داده و آن را به عنوان حالت هیجانی خود برچسب بزند (فوناگی و همکاران، ۲۰۱۶). این توانایی که فوناگی به آن عملکرد بازتابی یا ذهنی‌سازی می‌نامد، عبارت است از توانایی کودک در فهم حالت‌های درونی مانند احساسات، باورها، خواسته‌ها و دیگر حالت‌های درونی خود و دیگران. ذهنی‌سازی هم نوعی انعکاس خود و هم نوعی مؤلفه بین فردی است. این ترکیب برای کودک ظرفیتی ایجاد می‌کند تا واقعیت درونی را از بیرونی تشخیص دهد و بتواند فرآیندهای ذهنی و هیجانی درون روانی را از تعاملات بین فردی متمایز کند (سالادی و هولمز، ۲۰۱۹). ذهنیت‌سازی دارای سطوح مختلفی است که از جمله آن‌ها می‌توان به ذهنیت‌سازی خودکار^۳ (به طور ضمنی) (به فرآیندهای ضمنی و ناخودآگاه شناخت و درک حالات ذهنی درونی در خود و دیگران اشاره دارد)، ذهنیت‌سازی کنترل شده^۴ (آشکار) (به یک فرآیند آگاهانه و عمدی اشاره دارد)، ذهنیت‌سازی نسبت به خود^۵ (به توانایی انعکاس تجربیات درونی خودمان)، ذهنیت‌سازی نسبت به دیگران^۶ (به ظرفیت درک درست دلایل اساسی رفتارهای دیگران اشاره دارد)، ذهنیت شناختی^۷ (به فعالیت «تفکر درباره تفکر» و درک ماهیت بازنمایی افکار اشاره دارد). ذهنیت عاطفی^۸، که نوع خاصی از تنظیم عاطفی است که از سه حوزه مختلف تشکیل شده است (جوریست، ۲۰۰۵؛ بورویس و همکاران، ۲۰۱۷)؛ شناسایی، پردازش و بیان حالات روانی عاطفی؛ ذهنیت متمرکز درونی^۹ (به تمرکز بر حالات ذهنی، به عنوان مثال، افکار، احساسات یا عواطف اشاره دارد) و ذهنیت‌سازی مبتنی بر بیرون^{۱۰} (به فرآیندهای ذهنی مبتنی بر اعمال یا ویژگی‌های فیزیکی اشاره دارد). ظرفیت خوب برای ذهنی‌سازی به عنوان نتیجه تعادل بین ابعاد مختلف سازه توصیف شده است، درحالی‌که مشکلات در ذهنی‌سازی می‌تواند در سراسر عدم تعادل خاص در یک یا چند جنبه از سازه ظاهر شود (فوناگی و همکاران، ۲۰۱۲؛ کراکتل، ۲۰۲۱). نتایج مطالعه شوارزر و همکاران (۲۰۲۱) با هدف رابطه ذهنیت‌سازی بین استرس و سبک‌های مقابله‌ای در یک نمونه غیربالینی نتایج حاصل از ضریب

6. mentalization toward others

7. cognitive mentalization

8. affective mentalization

9. internally focused mentalization

10. externally based mentalization

1. mentalization

2. Reflective Functioning

3. automatic (implicit) mentalization

4. controlled (explicit) mentalization

5. mentalization toward self

همبستگی پیرسون نشان داد که ارتباط بین راهبردهای مقابله‌ای با ذهنیت‌سازی معنی‌دار است و ذهنیت‌سازی توان پیش‌بینی سبک‌های مقابله‌ای مثبت و منفی را دارد. در مدل اول ذهنیت‌سازی نقش واسطه‌ای بین استرس مزمن و سبک‌های مقابله‌ای مثبت را داشت. به عبارتی اثر استرس مزمن بر ذهنیت‌سازی منفی و معنادار بود. و اثر ذهنیت‌سازی بر سبک‌های مقابله‌ای مثبت و معنادار بود. در مدل دوم ذهنیت‌سازی نقش واسطه‌ای بین استرس مزمن و سبک‌های مقابله‌ای منفی را داشت. به عبارتی اثر استرس مزمن بر ذهنیت‌سازی منفی و معنادار بود. و اثر ذهنیت‌سازی بر سبک‌های مقابله‌ای منفی و معنادار بود. در مطالعه دیگری یزدانی‌مهر و همکاران (۲۰۲۳) باهدف مدل ساختاری پیوند مادر و نوزاد در بارداری اول بر اساس سبک دلبستگی مادر و سبک فرزندپروری: نقش میانجی ذهنی‌سازی و شرم یافته‌ها نشان داد که مدل مورد مطالعه برازش مناسبی با داده‌ها برخوردار است. نتایج به‌دست‌آمده نقش واسطه‌ای ذهنیت‌سازی و شرم را در رابطه بین سبک دلبستگی مادر و سبک فرزندپروری و پیوند مادر و نوزاد تأیید کرد. همچنین بین سبک‌های دلبستگی، سبک‌های فرزندپروری و پیوند مادر و نوزاد همبستگی معنی‌داری مشاهده شد.

دلبستگی ایمن پایه‌ای برای کاوش در دنیای درونی خود و دیگران است، یعنی توانایی «ذهنیت‌سازی»^۱ و به دست آوردن تصویری منسجم از فرآیندهای ذهنی‌سازی است (بیتمن و فوناگی، ۲۰۱۲؛ شیندلر، ۲۰۱۹). دلبستگی یک سیستم انگیزشی، رفتاری و تعاملی است که امنیت را برای فرزندان نابالغ در گونه‌های مختلف فراهم می‌کند. سیستم دلبستگی فاصله و نزدیکی والدین (یا «شکل‌های دلبستگی») و فرزندان را تنظیم می‌کند (شیندلر، ۲۰۱۹). کودک هر زمان که احساس خطر کند به دنبال نزدیکی به والدین خود خواهد بود. در حالت ایده‌آل، والدین کودک را آرام می‌کنند؛ و به او احساس امنیت می‌دهند. این احساس امنیت یا «پایگاه امن»^۲ ایجاد شده در تجربیات دلبستگی اولیه به کودک کمک می‌کند تا هیجانات خود را تنظیم کند و گام مهمی در راه دستیابی به راهبردهای مقابله‌ای در هنگام مواجهه با ترس یا پریشانی بر دارد (گافمن و سوانگ، ۲۰۲۱). در پس زمینه یک پایگاه امن، کودک می‌تواند محیط خود را کشف کند

(بالبی، ۱۹۶۹؛ لراردی و همکاران، ۲۰۲۳). با گذشت زمان، تجربیات با شکل‌های دلبستگی درونی می‌شوند. کودک بازنمایی‌های شناختی [مدل‌های کاری درونی]^۳ خود و چهره‌های دلبستگی‌اش را ایجاد می‌کند (شیندلر، ۲۰۱۹). علاوه بر این، مدل‌های کاری درونی مثبت، تنظیم حالت‌های هیجانی را به طور مستقل و بدون وابستگی به شخص دیگری برای فرد ممکن می‌سازد. به این معنا، «دلبستگی ایمن در فرد شکل می‌گیرد» (شیندلر و برونینگ، ۲۰۱۵). انسان‌هایی که پایگاه کافی امن را تجربه نمی‌کنند، الگوهای دلبستگی ناایمن، از جمله مدل‌های کار درونی منفی را در خود و دیگران، و انتظارات منفی را در رابطه با دیگران ایجاد می‌کنند (این الگوی ناایمن بر روابط درمانی و ایجاد یک اتحاد درمانی نیز تأثیرگذار است). گرچه دلبستگی ناایمن به خودی خود یک وضعیت پاتولوژیک نیست، اما با اختلالات روانی مرتبط است. نسبت دلبستگی ناایمن در نمونه‌های بالینی ۸۶ درصد است درحالی‌که در جمعیت عمومی ۴۲ درصد است (شیندلر، ۲۰۱۹). لذا این دلبستگی ناایمن یک عامل خطر نه تنها برای مصرف مواد بلکه برای سایر اختلالات روانشناختی است (کافمن و سوانگ، ۲۰۲۱). با افزایش ناامنی، افراد در تنظیم هیجانات و مدیریت استرس با مشکلات بیشتری مواجه خواهند شد. در عین حال، افراد ناایمن در ایجاد و حفظ روابط با دیگران با مشکل مواجه خواهند شد (شیندلر و برونینگ، ۲۰۱۵؛ شیندلر، ۲۰۱۹؛ کافمن و سوانگ، ۲۰۲۱). در یک مطالعه گذشته‌نگر با هدف ذهنیت‌سازی، بدتنظیمی هیجانی و سبک‌های دلبستگی به ارقام دلبستگی جایگزین در بزرگسالان ایمن نتایج نشان داد که افراد به دلبستگی ایمن تنظیم هیجانی و برخی جنبه‌های ذهنیت‌سازی بهتری را نسبت به گروه‌های ناایمن گزارش کردند.

توانمندی ایگو^۴ متغیر دیگری است که بر ذهنیت‌سازی تأثیرگذار است (شجاعی و دهقانی، ۱۴۰۲) و از سبک‌های دلبستگی تأثیر می‌پذیرد (گرشام و کالون، ۲۰۱۲؛ بشارت و همکاران، ۲۰۱۸). از دیدگاه فروید (۱۹۲۳) توانمندی ایگو به توانایی ایگو در مواجهه و مدیریت مطالبات و تعارض‌های ایده، سوپرایگو^۵ و مقتضیات محیط اطلاق می‌شود (دهاقین و همکاران، ۱۴۰۱). اریکسون در نظریه روانی-اجتماعی^۶ خود از تحول

^۵. Id

^۶. superego

^۷. psychosocial development

^۱. Mentalization

^۲. secure base

^۳. inner working models

^۴. ego strength

انسان، مفهوم توانمندی ایگو را مطرح کرده است (جراره و همکاران، ۱۴۰۱). اریکسون (۱۹۶۲) ادعا کرد که هشت نقطه توانمندی ایگو متمایز و ذاتی در طول زندگی فرد وجود دارد: امید، اراده، هدف، شایستگی، وفاداری، عشق، مراقبت و خرد. طبق نظریه اریکسون، افراد در حین حل بحران‌های هر مرحله رشدی در طول زندگی، قدرت و ضعف شدید ایگو را تجربه می‌کنند (لی و همکاران؛ ۲۰۲۱). توانمندی ایگو معیاری است از کفایتی که ایگو با آن تعهدات خود را برای تطبیق با درخواست‌های واقعیت انجام می‌دهد. ظرفیت پیوستن، هماهنگ‌سازی و ترکیب حقیقت، نشانگر توانمندی ایگو است. توانمندی ایگو به فرد این توانایی را می‌دهد تا در برخوردهای با ناملازمات زندگی به طور مؤثر عمل کند، بدون اینکه در آن‌ها غوطه‌ور شود (آراسو، ۲۰۲۲). نیرومندی ایگو با شاخص‌های بلوغ و سازگاری روانی اجتماعی مانند حرمت خود، تحول شناختی اجتماعی من، منبع کنترل، سبک‌های مقابله‌ای، نگرانی همدلانه، عاطفه مثبت، پریشانی شخصی، حمایت اجتماعی، سازگاری تحصیلی، برون‌سازی و درون‌سازی مرتبط است. پژوهش‌ها نشان می‌دهند نیرومندی من بر بهزیستی روانی افراد اثرگذار است (توپچی و همکاران، ۱۴۰۲). از سوی دیگر یکی از عواملی که در شکل‌گیری من و استحکام من نقش تأثیرگذاری دارد سبک‌های دلبستگی است که اگر ایمن باشد استحکام من قوی و در غیر این صورت، ضعیف یا شکل‌نگرفته به وجود می‌آید (گرشام و کالون، ۲۰۱۲). یافته‌های دو پژوهش نشان داده‌اند که سبک دلبستگی اضطرابی یا دوسوگرا منعکس‌کننده درجه اضطراب و گوش‌به‌زنگی از طرد و دور بودن از روابط است. اشخاص با سطح بالای دلبستگی دوسوگرا حرمت خود پایین‌تری دارند، به دنبال روابط نزدیک هیجانی هستند و خیلی زیاد به دیگران اعتماد می‌کنند. در مقابل، سبک اجتنابی درجه ناراحتی از نزدیک شدن به فرد دیگر و وابسته شدن را می‌رساند و افراد با سطوح بالای دلبستگی اجتنابی، روابط صمیمی محدودتری برقرار می‌کنند (زیدنی و همکاران، ۲۰۱۷). شجاعی و همکاران (۱۴۰۲) در پژوهشی با عنوان بررسی ذهنی‌سازی بر اساس سبک‌های دلبستگی، توانمندی ایگو، روابط موضوعی و الگوی تجلی اضطراب در دانشجویان دریافته‌اند که سبک‌های دلبستگی ایمن و دوسوگرا و همچنین توانمندی ایگو قادر به پیش‌بینی معنادار ظرفیت ذهنی‌سازی دانشجویان هستند. زیدنی و همکاران (۲۰۱۷) در پژوهشی با هدف آلفا

1. anticipated effect size

تایمیا، مکانیسم‌های دفاعی و قدرت ایگو: روابط مقطعی و طولی با بهزیستی روانشناختی و افسردگی به این نتیجه دست یافتند که آلفا تایمیا پایین، استفاده از مکانیسم‌های دفاعی بالغ، و قدرت ایگو بیشتر با افسردگی کمتر و بهزیستی روانشناختی بالاتر مرتبط بود، اگرچه برخی از این روابط پس از کنترل عاطفه منفی کاهش یافتند.

همان‌طور که بیان شد ذهنیت‌سازی می‌تواند به دانشجویان کمک کند تا مهارت‌های مدیریت استرس، افکار مثبت، ارتباطات مؤثر و توانایی‌های حل مسئله را تقویت کنند، می‌تواند بهبود عملکرد تحصیلی آن‌ها را تسهیل کند و می‌تواند به توسعه مهارت‌های زندگی ضروری برای موفقیت در زندگی شخصی و حرفه‌ای کمک کند؛ لذا پژوهش در زمینه ذهنیت‌سازی دانشجویان اهمیت بسیاری دارد و می‌تواند به بهبود فرآیند یادگیری و دستیابی به نتایج بهتر در تحصیلات عالی و زندگی اجتماعی آنان کمک کند. از آنجاکه تا این لحظه پژوهشی با متغیرهای مطرح شده و در قالب مدل در بین دانشجویان صورت نگرفته پژوهشگر قصد دارد عوامل مؤثر بر ذهنیت‌سازی را در بین دانشجویان سنجیده و بررسی کند سبک‌های دلبستگی و توانمندی ایگو به چه مقدار می‌توانند ذهنیت‌سازی را پیش‌بینی کنند و به دنبال پاسخ به این سؤال است که آیا مدل پیش‌بینی ذهنیت‌سازی بر اساس سبک‌های دلبستگی با نقش میانجی توانمندی ایگو در دانشجویان دارای پرازش مطلوبی است؟

روش

الف) طرح پژوهش و شرکت‌کنندگان: این پژوهش به لحاظ نظری از نوع مطالعات بنیادین و از نظر روش توصیفی از نوع همبستگی است که با تکیه بر مدل معادلات ساختاری انجام شد.

جامعه آماری شامل کلیه دانشجویان دانشکده علوم انسانی دانشگاه آزاد واحد قم در سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۳ تشکیل دادند. در این پژوهش با استفاده از روش نمونه‌گیری در دسترس ۳۳۵ نفر از دانشجویان دانشکده علوم انسانی انتخاب شدند. بدین صورت که ضمن هماهنگی و کسب مجوزهای لازم از دانشگاه آزاد اسلامی قم از بین دانشجویان رشته‌های علوم انسانی این دانشگاه با توجه به فرمول سوپر (۲۰۲۴) برای محاسبه حجم نمونه در مدلیابی معادله ساختاری با اندازه اثر ۰/۱۹^۱، توان آزمون ۰/۸۰^۲،

2. desired statistical power level

تعداد متغیرهای مکنون^۱ ۳، تعداد سؤالات پرسشنامه^۲ (متغیر مشاهده‌پذیر) ۱۳ و میزان خطای ۰/۰۵ حداقل نمونه ۱۰۰ و حداکثر آن ۱۰۰۰ برآورد شد؛ که در این پژوهش ۳۳۵ داده جمع‌آوری شد. ملاک‌های ورود شامل؛ دامنه سن ۲۰ تا ۳۵ سال، امضاء رضایت‌نامه آگاهانه، تحصیل در دانشگاه آزاد اسلامی قم، رضایت کامل برای پاسخگویی به سؤالات پرسشنامه‌ها و ملاک خروج اختلال‌های جسمی و روانی (بر اساس پرونده خدمات جسمانی و روانشناختی الکترونیک)، مصرف داروهای روان‌پزشکی، عدم پاسخگویی به ۵ سؤال از پرسشنامه‌ها و انصراف از شرکت در پژوهش بود.

(ب) ابزار

مقیاس دلبستگی بزرگسالان تجدیدنظر شده^۳: توسط کولینز و رید در سال ۱۹۹۰ با ۱۸ عبارت طراحی شد که ۳ سبک دلبستگی ایمن، ۶ عبارت (شامل عبارت‌های ۱، ۶، ۸، ۱۳، ۱۲ و ۱۷) سبک دلبستگی اجتنابی ۶ عبارت (شامل عبارت‌های ۲، ۵، ۱۶، ۱۴، ۷ و ۱۸) و سبک دلبستگی دوسوگرا/ اضطرابی ۶ عبارت (شامل عبارت‌های ۳، ۴، ۹، ۱۰، ۱۱ و ۱۵) را در یک طیف لیکرت ۵ درجه‌ای از کاملاً مخالفم تا کاملاً موافقم مورد ارزیابی قرار می‌دهد. ۶ عبارت هر عامل با هم جمع شده و نمره هر عامل به دست می‌آید. حداقل نمره در هر خرده مقیاس صفر و حداکثر نمره ۲۴ می‌باشد. نمره بالاتر در عامل سبک دلبستگی ایمن نشان‌دهنده امنیت، اعتماد و آرامش و نمره بالاتر در عامل‌های دلبستگی ناایمن دوسوگرا/ اضطرابی و اجتنابی نشان‌دهنده بی‌نظمی، طغیان‌های عاطفی، نگران و مضطرب است. نمره ۶ عبارت هر مقیاس با هم جمع شده و نمره هر زیر مقیاس به دست می‌آید. حداقل نمره برای هر یک از سبک‌های دلبستگی ایمن، اجتنابی و دوسوگرا/ اضطرابی صفر و حداکثر آن ۲۴ است. حداقل نمره در این پرسشنامه صفر و حداکثر آن ۷۲ می‌باشد (کولینز و رید، ۱۹۹۰). سؤالات ۵-۱۶-۱۸-۶-۸-۱۷ دارای نمره گذاری معکوس است. کولینز و همکاران در ۲ پژوهش بر روی دانشجویان جنوب کالیفرنای آمریکا روایی سازه به روش تحلیل عوامل تأییدی "مقیاس دلبستگی بزرگسالان تجدیدنظر شده"، روی ۱۳۰ تن از دانشجویان و روایی همگرا را روی ۱۰۰ تن از دانشجویان انجام دادند. یافته‌های حاصل ۳ عامل سبک دلبستگی ایمن، سبک دلبستگی اجتنابی و سبک

دلبستگی دوسوگرا/ اضطرابی را تأیید کردند. همچنین پایایی به روش همسانی درونی با محاسبه ضریب آلفای کرونباخ با نمونه فوق به ترتیب برای سبک دلبستگی اجتنابی ۰/۸۲، سبک دلبستگی دوسوگرا/ اضطرابی ۰/۸۰ و سبک دلبستگی ایمن ۰/۸۵ گزارش کردند (بشارت و همکاران، ۱۳۸۲). در ایران مقیاس دلبستگی بزرگسالان تجدیدنظر شده توسط پاکدامن (۱۳۸۳) ترجمه و اعتباریابی شده است. بشارت در پژوهش خود روایی سازه به روش تحلیل عاملی اکتشافی بر روی ۲۴۰ دانشجو را بررسی کرد. نتایج ۳ عامل را نشان داد. همچنین ثبات به روش باز آزمایی با فاصله ۲ هفته بر روی نمونه فوق ۰/۶۰ و برای مقیاس دلبستگی بزرگسالان تجدیدنظر شده برابر ۰/۷۰ گزارش کردند. بشارت و همکاران (۱۳۸۲) در مطالعه‌ای دیگر روایی همزمان "مقیاس دلبستگی بزرگسالان تجدیدنظر شده" با سیاهه عزت نفس کوپر اسمیت^۴ را در ۱۲۰ تن از دانشجویان ساکن خوابگاه‌های دانشگاه تهران بررسی کردند. نتایج ضریب همبستگی بین نمره کلی دانشجویان با عزت نفس عمومی ۰/۳۹، عزت نفس خانوادگی ۰/۳۹ و عزت نفس اجتماعی ۰/۴۱ گزارش کردند. همچنین ثبات به روش باز آزمایی در نمونه فوق با فاصله ۲ هفته برای کل مقیاس ۰/۹۲ برای دانشجویان پسر ۰/۹۳ و برای دانشجویان دختر ۰/۹۰ به دست آمد.

مقیاس توانمندی ایگو^۵ (PIES): مارکستروم و همکاران این پرسشنامه را در سال ۱۹۹۷ ساختند. این آزمون دارای ۳۲ گویه است. نحوه نمره گذاری این آزمون به شیوه لیکرتی ۵ گزینه‌ای از ۵ (کاملاً موافقم) تا ۱ (کاملاً مخالفم) است. این پرسشنامه ۸ زیرمقیاس دارد که عبارت‌اند از: امید، اراده، هدف، شایستگی، وفاداری، عشق، مراقبت، خرد. این آزمون نمره کل دارد که از مجموع نمرات همه هشت مقیاس به دست می‌آید. سؤالاتی که این زیرمقیاس را می‌سنجند، عبارت‌اند از: ۸، ۲۱، ۲۴، ۲۹ (سؤال ۲۴ و ۲۹ به صورت معکوس نمره گذاری می‌شود). اراده؛ سؤالاتی که این زیرمقیاس را می‌سنجند، عبارت‌اند از ۱، ۱۲، ۱۵ و ۳۲ (سؤال ۱ و ۱۵ به صورت معکوس نمره گذاری می‌شود). هدف؛ سؤالاتی که این زیرمقیاس را می‌سنجند، عبارت‌اند از: ۹، ۱۶، ۲۲ و ۳۱ (سؤال ۹ و ۲۲ به صورت معکوس نمره گذاری می‌شود). شایستگی؛ سؤالاتی که این زیرمقیاس را می‌سنجند،

4. Coopersmith Self-Esteem Inventory

5. Psychosocial Inventory of Ego Strength

1. number of latent variables

2. number of observed variables

3. Revised Adult Attachment Scale

عبارت‌اند از: ۵، ۶، ۱۷ و ۱۹ (سؤال ۵ و ۱۷ به صورت معکوس نمره گذاری می‌شود). وفاداری؛ سؤالاتی که این زیرمقیاس را می‌سنجند، عبارت‌اند از: ۱۱، ۱۳، ۲۳ و ۲۶ (سؤال ۲۳ و ۲۶ به صورت معکوس نمره گذاری می‌شود). عشق؛ سؤالاتی که این زیرمقیاس را می‌سنجند، عبارت‌اند از: ۳، ۷، ۲۰ و ۳۰ (سؤال ۷ و ۲۰ به صورت معکوس نمره گذاری می‌شود). مراقبت؛ سؤالاتی که این زیرمقیاس را می‌سنجند، عبارت‌اند از: ۴، ۱۰، ۱۸ و ۲۸ (سؤال ۱۸ و ۲۸ به صورت معکوس نمره گذاری می‌شود). خرد؛ سؤالاتی که این زیرمقیاس را می‌سنجند، عبارت‌اند از: ۲، ۱۴، ۲۵ و ۲۷ (سؤال ۱۴ و ۲۵ به صورت معکوس نمره گذاری می‌شود). این آزمون نمره کل دارد که از مجموع نمرات همه هشت مقیاس به دست می‌آید. چند تن از شاگردان اریکسون اعتبار صوری و محتوایی این پرسشنامه را تأیید کردند. اعتبار هم‌زمان این مقیاس نیز با مقیاس‌های مختلف نشان از اعتبار بالای این مقیاس دارد. مارکستروم (۱۹۹۷) اعتبار آن با روش ضریب آلفای کرونباخ را ۰/۶۸ گزارش کرده است. آلفای کرونباخ گزارش شده برای زیرمقیاس‌های این آزمون بین ۰/۵۲ تا ۰/۸۴ گزارش شده است. آلفای کرونباخ کل مقیاس هم ۰/۹۳ به دست آمده است. اعتبار هم‌زمان آن نیز با ارزیابی پیشرفت هویت، عزت نفس، هدف در زندگی، منبع کنترل درونی و نقش‌های جنسی نشان داده شده است. اعتبار افتراقی آن نیز با همبستگی منفی بین نیرومندی من و ناامیدی، اغتشاش هویت و درماندگی شخصی مشخص شده است (مارکستروم، ۱۹۹۷؛ مارکستروم و مارشال، ۲۰۰۷). الطافی در نمونه‌ای ایرانی، آلفای کرونباخ مقیاس را ۰/۹۱ و پایایی دو نیمه‌سازی مقیاس را ۰/۷۷ گزارش کرده است. فرم ۳۲ سؤالی نیز از اعتبار مناسبی برخوردار است. مارکستروم (۱۹۹۷) آلفای ۰/۹۱ را گزارش کرده است. در ایران نیز پژوهش حقیقت آلفای ۰/۸۶ گزارش شده است. همچنین، رسول‌زاده طباطبایی و همکاران آلفای کرونباخ فرم ۳۲ سؤالی را ۰/۸۶ گزارش کرده‌اند. در این پژوهش هم آلفای کرونباخ نمره کل ۰/۸۸۹ به دست آمد. همچنین، آلفای کرونباخ زیرمقیاس‌ها عبارت‌اند از: امید ۰/۷۴، اراده ۰/۷۳، هدف ۰/۷۱۹، شایستگی ۰/۷۶، وفاداری ۰/۷۱، عشق ۰/۶۸، مراقبت ۰/۶۳، خرد ۰/۷۷ (توپچی و همکاران، ۱۴۰۲).

پرسشنامه عملکرد بازتابی^۱ (RFQ): این پرسشنامه یک ابزار خودگزارشی برای سنجش توانایی ذهنی‌سازی است. این ابزار توسط فوناگی و

^۱. reflective functioning questionnaire

همکارانش در سال ۲۰۱۶ ساخته شده است. در تحلیل عاملی که آن‌ها انجام دادند دو عامل اطمینان (سؤالات ۱ تا ۹) و عدم اطمینان (سؤالات ۱۰ تا ۱۴) در مورد حالت ذهنی خود و دیگران در آن کشف و گزارش شد. این پرسشنامه دارای ۱۴ ماده است که در یک مقیاس لیکرتی ۷ درجه‌ای نمره گذاری می‌شود. فوناگی و همکاران (۲۰۱۶) در مطالعه‌ای با هدف توسعه و اعتبارسنجی اندازه‌گیری ذهنیت‌سازی: پرسشنامه عملکرد بازتابی ثبات درونی برای کل مقیاس، مؤلفه اطمینان و عدم اطمینان در نسخه اصلی به ترتیب ۰/۸۷، ۰/۶۳ و ۰/۶۷ گزارش کردند. همچنین اعتبار آن با روش آزمون-بازآزمون با فاصله سه هفته برای مؤلفه‌های عدم اطمینان و اطمینان به ترتیب ۰/۸۴ و ۰/۷۵ بدست آمد. در مطالعه‌ای دروگر و همکاران (۱۳۹۹) در ایران با هدف اعتباریابی و پایایی سنجی نسخه فارسی پرسشنامه ذهنی‌سازی نتایج حاصل از تحلیل عاملی تأییدی نشان داد که الگوی دو عاملی پرسشنامه از برازش قابل قبولی با داده‌ها برخوردار است. آلفای کرونباخ برای عامل اطمینان ۰/۸۸ و برای عامل عدم اطمینان ۰/۶۶ بود. مؤلفه‌ی اطمینان با اضطراب-افسردگی، سبک دوسوگرا و دلبستگی ایمن رابطه معنادار داشت و اعتبار همگرایی این مؤلفه را نشان می‌دهد. عدم اطمینان هم با اضطراب-افسردگی و ذهن‌آگاهی، سبک دلبستگی اجتنابی و دوسوگرا رابطه معنادار داشته و اعتبار همگرا را نشان می‌دهد. بین دو مؤلفه‌ی اطمینان و عدم اطمینان همبستگی منفی و معناداری مشاهده شد.

برای آزمون مدل ساختاری پیش‌بینی ذهنی‌سازی بر اساس سبک‌های دلبستگی با نقش میانجی توانمندی ایگو در دانشجویان از روش دو مرحله‌ای پیشنهاد شده توسط اندرسون و کریینگ (۱۹۸۸) استفاده شد. در این مدل ابتدا اعتبار و پایایی پرسشنامه‌های پژوهش با استفاده از روش تحلیل عاملی تأییدی مورد بررسی قرار گرفت. سپس مدل ساختاری پیشنهادی پژوهش با استفاده از روش مدل‌یابی معادلات ساختاری بررسی شد. این روش یک فرآیند شناخته شده در مدل‌یابی معادلات ساختاری است که عنوان می‌کند قبل از تحلیل هر مدل، ابتدا باید پژوهشگر از اعتبار و پایایی ابزارها و روابط بین متغیرهای مشاهده شده با متغیر مکنون با استفاده از تحلیل عاملی تأییدی اطمینان حاصل کرده و سپس روابط ساختاری را در مدل بررسی کرد. برای تحلیل این مدل، با توجه به مدل مفهومی پژوهش که بر اساس ادبیات پژوهشی موجود در حیطه تاب‌آوری در برابر خودکشی

مشاهده نشد. نتایج حاصل از آزمون دورین و واتسون^۵ (DW) روشی برای تشخیص همبستگی در باقی‌مانده‌های تحلیل مدل رگرسیونی نشان داد که دامنه نمرات این آزمون بین ۱ تا ۱/۹۶ بود بنابراین مفروضه استقلال داده‌ها به درستی رعایت شده است.

جدول ۱. میانگین و انحراف استاندارد متغیرهای پژوهش

متغیرهای پژوهش	میانگین	انحراف استاندارد	کمینه	بیشینه
اطمینان	۳۸/۹۸	۱۱/۵۴	۶۳	۹
عدم اطمینان	۱۷/۶۱	۶/۴۳	۳۴	۵
دلبستگی ایمن	۲۰/۰۷	۴/۵۱	۳۰	۸
دلبستگی اجتنابی	۱۸/۲۵	۳/۶۸	۲۶	۷
دلبستگی دوسوگرا	۱۸/۴۱	۵/۵۷	۳۰	۶
توانمندی ایگو	۱۰۵/۴۷	۱۵/۷۴	۱۴۹	۶۳
امید	۱۲/۷۹	۳/۳۶	۲۰	۴
اراده	۱۲/۷۸	۲/۹۶	۲۰	۴
هدف	۱۲/۷۳	۳/۲۸	۲۰	۴
شایستگی	۱۳/۲۸	۳/۴۸	۲۰	۴
وفاداری	۱۳/۹۷	۲/۹۱	۲۰	۶
عشق	۱۳/۷۵	۳/۰۱	۲۰	۵
مراقبت	۱۳/۵۵	۳/۱۱	۲۰	۴
خردمندی	۱۲/۶	۲/۶۴	۲۰	۵

نتایج ضریب همبستگی پیرسون نشان داد که بین سبک دلبستگی ایمن با عدم اطمینان رابطه منفی و معنادار ($p < ۰/۰۱$) و بین سبک دلبستگی اجتنابی و دوسوگرا با عدم اطمینان رابطه مثبت و معناداری وجود داشت ($p < ۰/۰۱$). بین توانمندی ایگو با عدم اطمینان رابطه منفی و معنادار بدست آمد ($p < ۰/۰۱$). بین سبک دلبستگی ایمن با اطمینان رابطه مثبت و معنادار ($p < ۰/۰۱$) و بین سبک دلبستگی اجتنابی و دوسوگرا با اطمینان رابطه منفی و معناداری وجود داشت ($p < ۰/۰۱$); بین توانمندی ایگو با اطمینان رابطه مثبت و معنادار بدست آمد ($p < ۰/۰۱$). بین سبک دلبستگی ایمن با توانمندی ایگو رابطه مثبت و معنادار ($p < ۰/۰۱$) و بین سبک دلبستگی اجتنابی و دوسوگرا با توانمندی ایگو رابطه منفی و معناداری وجود داشت ($p < ۰/۰۱$).

طراحی شده است، ابتدا سبک‌های دلبستگی به عنوان متغیر مشاهده‌پذیر (برون‌زاد)، توانمندی ایگو (متغیر میانجی) (مکنون) و ذهنیت‌سازی متغیر مشاهده‌پذیر (درون‌زاد) در نظر گرفته شدند و مدل با استفاده از نرم‌افزارهای آماری برای علوم اجتماعی (SPSS) ویراست ۱۹ و نرم‌افزار آموس (AMOS) نسخه ۲۴ انجام شدند. برای بررسی روابط غیرمستقیم مسیرها از روش بوت‌استرپ با ۲۰۰۰ نمونه‌گیری استفاده شد.

یافته‌ها

از بین دانشجویان شرکت‌کننده در مطالعه ۷۲/۵ درصد (۲۴۳ نفر) زن و ۲۷/۵ درصد (۹۲ نفر) مرد بودند. ۲۹ درصد از دانشجویان متأهل (۹۷ نفر) و ۷۱ درصد (۲۳۸ نفر) مجرد بودند. ۷۱/۶ درصد (۲۴۰ نفر) در مقطع کارشناسی، ۲۵/۳ درصد (۸۴ نفر) در مقطع کارشناسی ارشد و ۲/۴ درصد (۸ نفر) دکتری بودند.

همانطور که در جدول ۱ مشاهده می‌شود میانگین (و انحراف استاندارد) اطمینان ۳۸/۹۸ (و ۱۱/۵۴)، عدم اطمینان ۱۷/۶۱ (و ۶/۴۳)، دلبستگی ایمن ۲۰/۰۷ (و ۴/۵۱)، دلبستگی اجتنابی ۱۸/۲۵ (و ۳/۶۸)، دلبستگی دوسوگرا ۱۸/۴۱ (و ۵/۵۷) و میانگین (و انحراف استاندارد) توانمندی ایگو ۱۰۵/۴۷ (و ۱۵/۷۴) است.

فرض نرمال بودن داده‌ها بر اساس دیدگاه کلاین (۲۰۱۶) با استفاده از آماره چولگی^۱ و کشیدگی^۲ بررسی شد با توجه به نتایج تخطی از مفروضه نرمال بودن در داده‌های پژوهش حاضر قابل مشاهده نیست. نتایج حاصل از نمودار جعبه‌ای^۳ برای بررسی مفروضه داده‌های پرت نشان داد که از بین ۳۳۸ داده جمع‌آوری شده، ۳۳۵ داده وارد تحلیل شدند. برای بررسی روابط خطی بین متغیرها از روش ترسیم نمودار پراکندگی^۴ استفاده شود. نتایج حاصل از نمودار پراکندگی نشان داد که، رابطه بین متغیرها خطی است. برای بررسی عدم وجود هم‌خطی چندگانه از آماره تحمل^۵ و عامل افزایش واریانس^۶ (VIF) استفاده شود. در پژوهش حاضر آماره‌های تحمل و عامل افزایش واریانس برای هیچ کدام از متغیرها به ترتیب از ۰/۱ کوچکتر و از ۱۰ بزرگتر نبود. بنابراین، هم‌خطی چندگانه در بین متغیرهای پیش‌بین

^۵. tolerance

^۶. variance inflation factor (VIF)

^۷. Durbin-Watson

^۱. Skewness

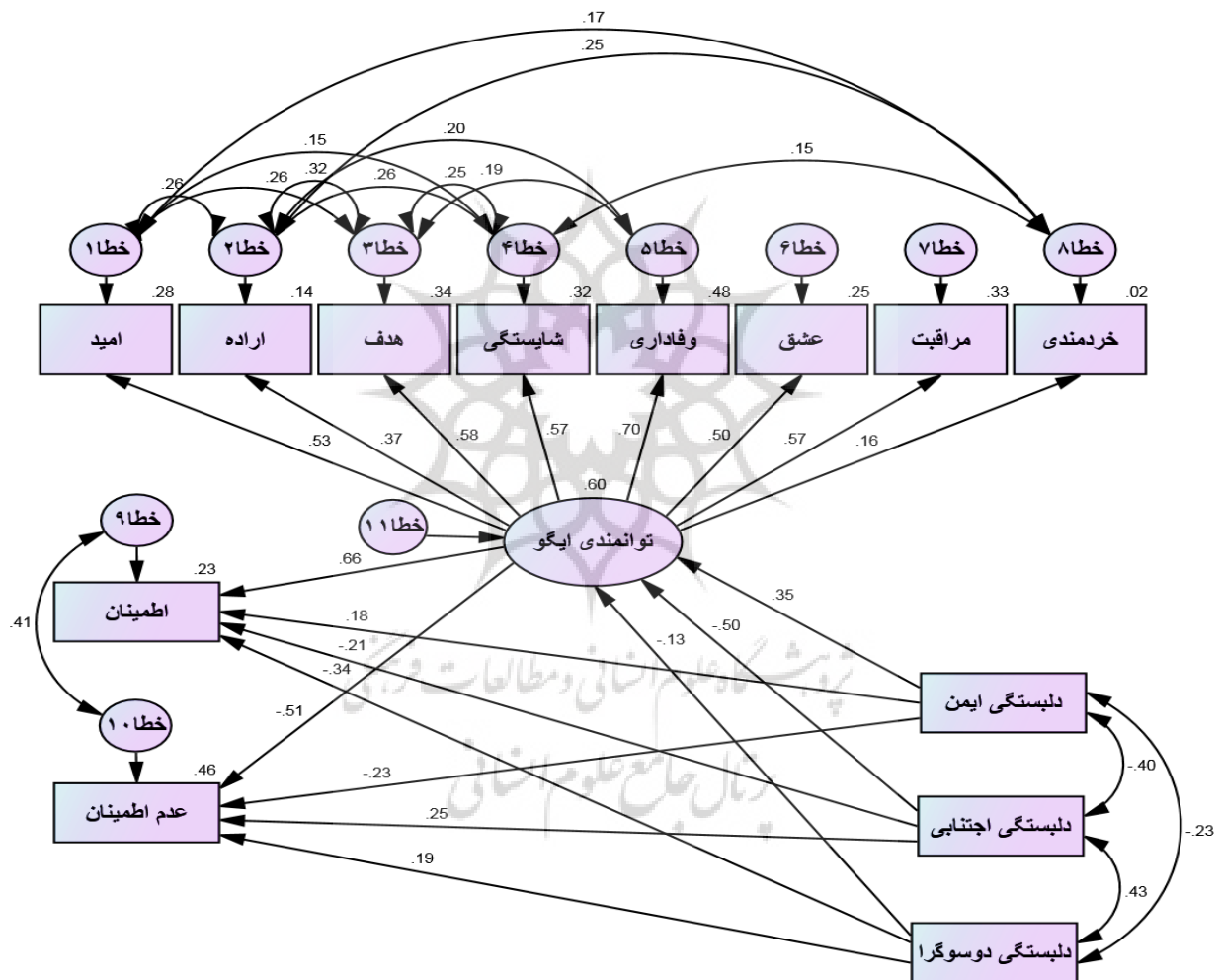
^۲. kurtosis

^۳. Boxplot

^۴. scatter plot

در این پژوهش با توجه به عدم مطلوب بودن شاخص‌های برازش مطلق، شاخص‌های برازش تطبیقی و شاخص‌های برازش مقتصد دست به اصلاح مدل زدیم در نهایت مدل اصلاح شده از برازش مطلوب با داده‌ها برخوردار بود. همان‌طور که مشاهده می‌شود در مدل تأییدی نهایی مقدار χ^2 دو^۱ (معنی‌دار شده است، اما از آنجا که در نمونه‌های بزرگ این شاخص به‌طور معمول معنی‌دار است و نمی‌توان آن را به عنوان ملاکی مطمئن در جهت بررسی برازش الگوی پیشنهادی با داده‌ها در نظر گرفت. همچنین، سایر شاخص‌های برازندگی، مانند نسبت مجذور خی به درجه‌آزادی

(χ^2/df) با مقدار ۱/۷۱، شاخص برازندگی افزایشی^۲ (IFI) با مقدار ۰/۹۸، شاخص برازندگی تطبیقی^۳ (CFI) با مقدار ۰/۹۷، شاخص نیکوی برازش^۴ (GFI) با مقدار ۰/۹۷، شاخص برازش هنجار شده یا شاخص توکر-لویس^۵ (NNFI= ۰/۹۵)، شاخص نیکوی برازش تعدیل‌یافته^۶ (AGFI= ۰/۹۳)، شاخص برازندگی هنجار شده^۷ (NFI= ۰/۹۴) و ریشه میانگین مجذورات خطای تقریب^۸ (RMSEA) با مقدار ۰/۰۴ حاکی از برازش مطلوب الگوی تأییدی نهایی با داده‌ها است.

شکل ۱. ضرایب استاندارد مدل اصلاح شده سبک‌های دلبستگی بر ذهنی‌سازی با میانجی‌گری توانمندی ایگو

^۵. Tucker - Lewis index

^۶. Adjusted goodness of fit index

^۷. normal fit index

^۸. root mean square error of approximation

^۱. Chi-Square

^۲. incremental of fit index

^۳. comparative of fit index

^۴. goodness of fit index

جدول ۳. ضرایب مسیر استاندارد و غیراستاندارد اثرات مستقیم متغیرهای پژوهش

متغیر مستقل	مسیر	متغیر وابسته	b	β	CR	P
سبک دلبستگی ایمن	←	اطمینان	۰/۴۶	۰/۱۸	۲/۴۵	۰/۰۱۴
سبک دلبستگی اجتنابی	←		-۰/۵۶	-۰/۲۱	-۲/۵۳	۰/۰۲۱
سبک دلبستگی دوسوگرا	←		-۰/۷۰	-۰/۳۴	-۵/۵۲	۰/۰۰۱
توانمندی ایگو	←		۱/۳۳	۰/۶۶	۴/۷۱	۰/۰۰۱
سبک دلبستگی ایمن	←	عدم اطمینان	-۰/۱۶	-۰/۲۳	-۲/۴۷	۰/۰۱۴
سبک دلبستگی اجتنابی	←		۰/۱۸	۰/۲۵	۲/۵۷	۰/۰۰۲
سبک دلبستگی دوسوگرا	←		۰/۲۲	۰/۱۹	۳/۷۵	۰/۰۰۱
توانمندی ایگو	←		-۱/۸۶	-۰/۵۱	-۴/۴۹	۰/۰۰۱
سبک دلبستگی ایمن	←	توانمندی ایگو	۰/۱۳۷	۰/۳۵	۵/۶۹	۰/۰۰۱
سبک دلبستگی اجتنابی	←		-۰/۲۴	-۰/۵۰	-۶/۸۷	۰/۰۰۱
سبک دلبستگی دوسوگرا	←		-۰/۰۴	-۰/۱۳	-۲/۴۱	۰/۰۱۶

همان‌طور که در جدول مشاهده می‌شود سبک دلبستگی ایمن ($P=0/014$)، سبک دلبستگی اجتنابی ($\beta=0/21$ ، $P=0/021$)، سبک دلبستگی دوسوگرا ($\beta=-0/34$ ، $P=0/001$) و توانمندی ایگو ($\beta=0/66$ ، $P=0/001$) دارای اثر معنی‌داری بر اطمینان بودند. سبک دلبستگی ایمن ($\beta=0/18$ ، $P=0/001$) و سبک دلبستگی دوسوگرا ($\beta=-0/70$ ، $P=0/001$) دارای اثر معنی‌داری بر عدم اطمینان بودند. سبک دلبستگی ایمن ($\beta=0/18$ ، $P=0/002$) و سبک دلبستگی دوسوگرا ($\beta=0/22$ ، $P=0/001$) دارای اثر معنی‌داری بر توانمندی ایگو بودند.

همان‌طور که در جدول مشاهده می‌شود سبک دلبستگی ایمن ($P=0/014$)، سبک دلبستگی اجتنابی ($\beta=0/21$ ، $P=0/021$)، سبک دلبستگی دوسوگرا ($\beta=-0/34$ ، $P=0/001$) و توانمندی ایگو ($\beta=0/66$ ، $P=0/001$) دارای اثر معنی‌داری بر اطمینان بودند. سبک دلبستگی ایمن ($\beta=0/18$ ، $P=0/001$) و سبک دلبستگی دوسوگرا ($\beta=-0/70$ ، $P=0/001$) دارای اثر معنی‌داری بر عدم اطمینان بودند. سبک دلبستگی ایمن ($\beta=0/18$ ، $P=0/002$) و سبک دلبستگی دوسوگرا ($\beta=0/22$ ، $P=0/001$) دارای اثر معنی‌داری بر توانمندی ایگو بودند.

جدول ۴. ضرایب مسیر استاندارد اثرات غیر مستقیم متغیرهای پژوهش

P	فاصله اطمینان ۹۵٪		β	مسیر		
	حد بالا	حد پایین		متغیر برون‌زاد	متغیر میانجی	متغیر درون‌زاد
۰/۰۰۲	۰/۱۵	۰/۳۵	۰/۲۳	اطمینان	توانمندی ایگو	سبک دلبستگی ایمن
۰/۰۰۲	-۰/۵۰	-۰/۲۱	-۰/۳۳			سبک دلبستگی اجتنابی
۰/۰۳۲	-۰/۱۸	-۰/۰۲	-۰/۰۹	عدم اطمینان	توانمندی ایگو	سبک دلبستگی دوسوگرا
۰/۰۰۲	-۰/۲۸	-۰/۱۱	-۰/۱۸			سبک دلبستگی ایمن
۰/۰۰۲	۰/۱۶	۰/۳۹	۰/۲۵	توانمندی ایگو	سبک دلبستگی دوسوگرا	سبک دلبستگی اجتنابی
۰/۰۳۲	۰/۰۲	۰/۱۲	۰/۰۷			سبک دلبستگی دوسوگرا

نتایج غیرمستقیم مدل پژوهش نشان داد که سبک دلبستگی ایمن از طریق میانجی‌گری توانمندی ایگو اثر غیرمستقیم بر اطمینان دارد؛ زیرا نتایج آزمون بوت‌استرپ برای اثر غیرمستقیم نشان داد که حد پایین و حد بالای این ضریب مسیر، صفر را دربر نمی‌گیرد ($-0/09 \sim -0/02$)، $95\% CI: -0/18 \sim 0/35$. سبک دلبستگی ایمن از طریق میانجی‌گری توانمندی ایگو اثر غیرمستقیم بر عدم اطمینان دارد؛ زیرا نتایج آزمون بوت‌استرپ برای اثر غیرمستقیم نشان داد که حد پایین و حد بالای این ضریب مسیر، صفر را دربر نمی‌گیرد ($-0/11 \sim -0/28$)، $95\% CI: -0/18 \sim 0/39$. سبک دلبستگی اجتنابی از طریق میانجی‌گری توانمندی ایگو اثر غیرمستقیم بر عدم اطمینان

نتایج غیرمستقیم مدل پژوهش نشان داد که سبک دلبستگی ایمن از طریق میانجی‌گری توانمندی ایگو اثر غیرمستقیم بر اطمینان دارد؛ زیرا نتایج آزمون بوت‌استرپ برای اثر غیرمستقیم نشان داد که حد پایین و حد بالای این ضریب مسیر، صفر را دربر نمی‌گیرد ($-0/09 \sim -0/02$)، $95\% CI: -0/18 \sim 0/35$. سبک دلبستگی ایمن از طریق میانجی‌گری توانمندی ایگو اثر غیرمستقیم بر عدم اطمینان دارد؛ زیرا نتایج آزمون بوت‌استرپ برای اثر غیرمستقیم نشان داد که حد پایین و حد بالای این ضریب مسیر، صفر را دربر نمی‌گیرد ($-0/11 \sim -0/28$)، $95\% CI: -0/18 \sim 0/39$. سبک دلبستگی اجتنابی از طریق میانجی‌گری توانمندی ایگو اثر غیرمستقیم بر عدم اطمینان

دارد؛ زیرا نتایج آزمون بوت استروپ برای اثر غیرمستقیم نشان داد که حد پایین و حد بالای این ضریب مسیر، صفر را دربر نمی‌گیرد $(0/25 \sim 0/39)$ درصد ۰۰۹۵/۱۶. سبک دلبستگی دوسوگرا از طریق میانجی‌گری توانمندی ایگو اثر غیرمستقیم بر عدم اطمینان دارد؛ زیرا نتایج آزمون بوت استروپ برای اثر غیرمستقیم نشان داد که حد پایین و حد بالای این ضریب مسیر، صفر را دربر نمی‌گیرد $(0/07 \sim 0/12)$ درصد ۰۰۹۵/۰۲. (CI)

بحث و نتیجه‌گیری

هدف پژوهش حاضر مدل پیش‌بینی ذهنی‌سازی بر اساس سبک‌های دلبستگی با نقش میانجی توانمندی ایگو در دانشجویان بود. یافته‌های پژوهش نشان داد که سبک دلبستگی ایمن بر اطمینان اثر علی مستقیم و معناداری داشت. این یافته از مطالعه با پژوهش‌های (زیدنی و همکاران، ۲۰۱۷؛ شوارزر و همکاران، ۲۰۲۱؛ یزدانی مهر و همکاران، ۲۰۲۳) همخوانی دارد. در تبیین این یافته از پژوهش می‌توان گفت که افراد دارای سبک دلبستگی ایمن در جلب حمایت و صمیمیت از دیگران توانمندی خاصی دارند (میکولینسر و شاور، ۲۰۱۹). به عبارت دیگر در متن یک رابطه‌ی دلبستگی ایمن توانایی تعبیر صحیح حالات ذهنی در افراد ایجاد می‌شود (فوناگی و همکاران، ۲۰۱۰) لذا دور از انتظار نیست که سبک دلبستگی ایمن بر اطمینان اثر مستقیم و معنادار داشته باشد.

یافته‌های پژوهش نشان داد که سبک دلبستگی اجتنابی بر اطمینان اثر علی مستقیم و معناداری داشت. این یافته از مطالعه با پژوهش‌های (زیدنی و همکاران، ۲۰۱۷؛ شوارزر و همکاران، ۲۰۲۱؛ یزدانی مهر و همکاران، ۲۰۲۳) همخوانی دارد. در توجیه این یافته مطالعه می‌توان ابراز داشت که سبک دلبستگی ناایمن باعث سوء برداشت از دیگران به عنوان افرادی قابل اعتماد می‌گردد و منجر به کاهش اطمینان فرد در ارزیابی افکار و احساسات دیگران و خود می‌شود و به علت عدم وجود پایگاه امن، تمایل فرد برای کشف دنیای درونی و بیرون کاهش می‌کند، بر این اساس دلبستگی ناایمن می‌تواند بر مؤلفه اطمینان ذهنی‌سازی اثر داشته باشد (آگوستینی و همکاران، ۲۰۱۹).

یافته‌های پژوهش نشان داد که سبک دلبستگی دوسوگرا بر اطمینان اثر علی مستقیم و معناداری داشت. این یافته از مطالعه با پژوهش‌های (زیدنی و همکاران، ۲۰۱۷؛ شوارزر و همکاران، ۲۰۲۱؛ یزدانی مهر و همکاران،

۲۰۲۳) همخوانی دارد. در توجیه این یافته از پژوهش می‌توان اذعان کرد که فرد با سبک دلبستگی دوسوگرا در مواقع نیاز پاسخ مناسب را از منبع دلبستگی دریافت نکرده است، احساس می‌کند که اساساً قابل خواستن نیست، دیگران بی‌ثبات و غیرقابل پیش‌بینی هستند و در مواقع نیاز حمایت کافی فراهم نخواهند کرد؛ بر این اساس، وجود ارتباط بین سبک دلبستگی دوسوگرا و اطمینان محتمل به نظر می‌رسد.

یافته‌های پژوهش نشان داد که توانمندی ایگو بر اطمینان اثر علی مستقیم و معناداری داشت. این یافته از مطالعه با پژوهش‌های (زیدنی و همکاران، ۲۰۱۷؛ شوارزر و همکاران، ۲۰۲۱؛ یزدانی مهر و همکاران، ۲۰۲۳؛ شجاعی و همکاران، ۱۴۰۲) همخوانی دارد.

در توجیه این یافته می‌توان گفت که توانمندی ایگو به معنای ظرفیت فرد برای درک واقع‌بینانه شرایط مشکل‌زا و پاسخ دادن به آن‌ها به شکل مؤثر است و کمک می‌کند تا فرد به یک تعادل عاطفی رسیده و با استرس درونی و بیرونی سازگار شود. همچنین، توانمندی ایگو، منجر به کاهش آسیب‌پذیری روانی فرد شده و باعث می‌گردد فرد در مقابل تنش‌های ناشی از شرایط زندگی تحمل و ظرفیت کافی را به دست آورد (گاندلمن و همکاران، ۲۰۱۷) با عنایت به این گفته‌ها می‌توان انتظار داشت دانشجویانی که از توانمندی ایگوی بالاتری برخوردارند از سطح اطمینان بالاتری نیز بهره‌مند باشند.

یافته‌های پژوهش نشان داد که سبک دلبستگی ایمن بر عدم اطمینان اثر علی مستقیم و معناداری داشت. این یافته از مطالعه با پژوهش‌های (زیدنی و همکاران، ۲۰۱۷؛ شوارزر و همکاران، ۲۰۲۱؛ یزدانی مهر و همکاران، ۲۰۲۳) همخوانی دارد. در تبیین این یافته از مطالعه می‌توان گفت که افراد با دلبستگی ایمن به دلیل برخورداری از روابط بین‌فردی باثبات و صمیمانه، لذت از روابط و عدم نگرانی از طرد، احساس ارزش نسبت به خود و دیگران، عاطفه مثبت و رضایت از زندگی را تجربه می‌کنند (لاک و همکاران، ۲۰۱۲) که به نظر این خصایص می‌توانند در کاهش عدم اطمینان آنان تأثیرگذار باشند. در توجیه دیگری برای این یافته از تحقیق لازم به ذکر است که در سبک دلبستگی ایمن اعتماد به خود و دیگران و انتظارات واقع‌بینانه و در نتیجه نوع راهبردهای هیجانی و ارتباطی افراد که از نتایج مدل‌های درون‌کاری است باعث می‌شود که افراد دلبسته ایمن از آمادگی

بیش‌تری برای رویارویی با مسائل و مشکلات برخوردار باشند. لذا محتمل به نظر می‌رسد که این افراد عدم اطمینان کم‌تری را تجربه نمایند.

یافته‌های پژوهش نشان داد که سبک دلبستگی اجتنابی بر عدم اطمینان اثر علی مستقیم و معناداری داشت. این یافته از مطالعه با پژوهش‌های (زیدنی و همکاران، ۲۰۱۷؛ شوارزر و همکاران، ۲۰۲۱؛ یزدانی مهر و همکاران، ۲۰۲۳) همخوانی دارد. در تبیین این یافته از مطالعه می‌توان گفت که احساس تنهایی تجربه‌ای آزارنده و پریشان‌کننده است که مشکلات روانشناختی، رفتاری و جسمانی ایجاد می‌کند (دیتوماسو و همکاران، ۲۰۰۴). ادراک دلبستگی یکی از پیش‌بینی‌کننده‌های مهم احساس تنهایی است. افراد با سبک دلبستگی ایمن تمایل دارند که روابط نزدیک و صمیمی با دیگران و گروه‌های اجتماعی ایجاد کنند و بنابراین احساس تنهایی کم‌تری نسبت به افراد با سبک دلبستگی ناایمن و اجتنابی دارند؛ در حالی که افراد دارای سبک دلبستگی ناایمن و اجتنابی، مفاهیم خود منفی، اضطراب، خودکارآمدی کم و نبود اعتماد به دیگران را در خود ایجاد می‌کنند؛ لذا احساسات منفی این افراد باعث می‌شود که روابطشان با دیگران را منفی تفسیر کنند (ویسمان و همکاران، ۲۰۰۶) و بیش‌تر به سمت احساس تنهایی و عدم اطمینان سوق یابند.

یافته‌های پژوهش نشان داد که سبک دلبستگی دوسوگرا بر عدم اطمینان اثر علی مستقیم و معناداری داشت. این یافته از مطالعه با پژوهش‌های (زیدنی و همکاران، ۲۰۱۷؛ شوارزر و همکاران، ۲۰۲۱؛ یزدانی مهر و همکاران، ۲۰۲۳) همخوانی دارد. در تبیین این نتایج می‌توان گفت، افراد دارای سبک دلبستگی دوسوگرا در برقراری روابط به خصوص در محیط‌های جدید دچار آشفتگی می‌شوند و حالتی از تعارض و دودلی دارند. این افراد اشتیاق زیادی به نزدیکی با دیگران دارند؛ اما هم‌زمان از این که ترک شوند نیز ترس بسیاری دارند (کاسانوا و همکاران، ۲۰۲۱) آنان مطمئن نیستند که مورد عشق و علاقه‌ی دیگران هستند یا این که ارزش عشق ورزیدن و مورد حمایت قرار گرفتن را دارند. این وضعیت همراه با تردید و هراس است که منجر به اعتراضات خشم‌آور، حسادت، بدگمانی و نیاز به اطمینان‌جویی مکرر در این افراد می‌شود (میکولینسر و شاور، ۲۰۱۹) لذا دور از تصور نیست که سبک دلبستگی دوسوگرا با عدم اطمینان رابطه‌ی علی داشته باشد.

یافته‌های پژوهش نشان داد که توانمندی ایگو بر عدم اطمینان اثر علی مستقیم و معناداری داشت. این یافته از مطالعه با پژوهش‌های (زیدنی و همکاران، ۲۰۱۷؛ شوارزر و همکاران، ۲۰۲۱؛ یزدانی مهر و همکاران، ۲۰۲۳؛ شجاعی و همکاران، ۱۴۰۲) همخوانی دارد.

در توجیه این یافته تحقیق می‌توان بیان کرد که توانمندی ایگو روشی است که شخص زندگی ذهنی و درونی خود و رابطه با دنیا را مدیریت می‌کند و می‌تواند از طریق آن پاسخ به محرک‌های درونی و بیرونی را تنظیم نماید؛ بنابراین ظرفیت ایگو به وضوح با روش‌های مقابله با احساسات، اهداف و گرایش‌های روانشناختی پیوند خورده است (تو و همکاران، ۲۰۲۰) که ضعف در آن موجب می‌شود تا شخص برای مقابله با اضطراب‌های خود نتواند خودآگاهی و خودکنترلی لازم را داشته باشد و دچار آشفتگی‌های غیرقابل تحمل شود (صفوی بیات و طاهر، ۱۳۹۵) در صورتی که توانمندی ایگو، مواجهه‌ی مؤثر با خواسته‌ها و شرایط متعارض و رقابت‌آمیز را تسهیل می‌کند و منجر به کاهش آسیب‌پذیری افراد می‌شود. لذا می‌توان انتظار داشت که توانمندی ایگو بر عدم اطمینان رابطه علی داشته باشد و آن را کاهش دهد.

این پژوهش نیز با محدودیت‌هایی روبرو بوده است که بایستی در تعمیم نتایج لحاظ شود. پژوهش حاضر بر روی دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی قم انجام شده و تفاوت جنسیتی بررسی نگردیده، لذا در تعمیم نتایج به گستره‌های زمانی و جغرافیایی دیگر بایستی جانب احتیاط رعایت گردد. عدم کنترل برخی از متغیرها مانند سن، جنسیت، وضعیت اقتصادی-اجتماعی، تیپ شخصیتی و... می‌تواند محدودیتی برای پژوهش حاضر باشد. از محدودیت‌های دیگر این مطالعه استفاده از پرسشنامه به‌عنوان یک ابزار خودگزارشی بود. در ابزارهای خودگزارشی ممکن است شرکت‌کنندگان به دلیل سوگیری مطلوبیت اجتماعی آگاهانه یا ناخودآگاه، پاسخ‌های خود را تحریف کنند؛ از این‌رو توصیه می‌شود تعمیم‌یافته‌ها با احتیاط صورت گیرد. این پژوهش توصیفی از نوع همبستگی بوده، بنابراین بر اساس یافته‌ها نباید تفسیرهای علی مشابه تحقیقات آزمایشی صورت گیرد. به‌منظور افزایش توانمندی ایگو در شرایط بحرانی پیشنهاد می‌شود گارگاه‌های آموزشی مبتنی بر روان‌درمانی پویایی فشرده کوتاه‌مدت و درمان مبتنی بر ذهنیت‌سازی به صورت دوره‌های توانمندسازی اجرا و عملیاتی شود. پیشنهاد می‌شود پژوهش دیگری به منظور طراحی و آزمون الگوی

پیشایندها و پسایندهای ظرفیت ذهنی‌سازی در نوجوانان انجام تا با شناسایی میزان توانمندی ایگو و ذهنیت‌سازی بتوان گام‌های مهمی در جهت ترمیم و اصلاح آن برداشت.

ملاحظات اخلاقی

پیروی از اصول اخلاق پژوهش: این مقاله برگرفته از پایان‌نامه کارشناسی ارشد نویسنده اول در رشته روانشناسی عمومی در دانشگاه آزاد اسلامی واحد قم است. به جهت حفظ رعایت اصول اخلاقی در این پژوهش سعی شد تا جمع‌آوری اطلاعات پس از جلب رضایت شرکت‌کنندگان انجام شود. همچنین به شرکت‌کنندگان درباره رازداری در حفظ اطلاعات شخصی و ارائه نتایج بدون قید نام و مشخصات شناسنامه افراد، اطمینان داده شد.

حامی مالی: این پژوهش در قالب پایان‌نامه کارشناسی ارشد و بدون حمایت مالی می‌باشد.

نقش هر یک از نویسندگان: این مقاله از پایان‌نامه کارشناسی ارشد نویسنده اول و به راهنمایی نویسنده دوم استخراج شده است.

تضاد منافع: نویسندگان همچنین اعلام می‌دارند که در نتایج این پژوهش هیچ‌گونه تضاد منافی وجود ندارد.

تشکر و قدردانی: بدین وسیله از اساتید راهنما این تحقیق و دانشجویانی که در این پژوهش شرکت کردند، تشکر و قدردانی می‌گردد.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

منابع

بشارت، محمد علی؛ گلی نژاد، محمد؛ احمدی، علی اصغر (۱۳۸۲). بررسی رابطه سبک‌های دلبستگی و مشکلات بین شخصی. *مجله روان‌پزشکی و روانشناسی بالینی ایران*، ۸ (۴)، ۷۴-۸۱.

<http://ijpcp.iums.ac.ir/article-1-218-fa.html>

تویچی، یاور، روشن، رسول، و جان بزرگی، مسعود. (۱۴۰۲). پیش‌بینی قدرت نفس بر اساس تصویر خدا، مفهوم خدا، تصویر از خود و خودپنداره. *تحقیقات روانشناسی مثبت‌گرا*، ۹ (۲)، ۲۰-۱.

doi: 10.22108/ppls.2023.136073.2385

جراره، جمشید، سیفوری، امید و امیری مدینه. (۱۴۰۱). پیش‌بینی اختلالات شخصیت بر اساس ترومای پیچیده با میانجی‌گری توانمندی ایگو. *مطالعات روانشناسی بالینی*، ۱۲ (۴۶)، ۲۳-۱.

doi: 10.22054/jcps.2022.63659.2644

دروگر، الهه؛ فتحی آشتیانی، علی و اشرفی، عماد. (۱۳۹۹). اعتباریابی و پایایی سنجی نسخه فارسی پرسشنامه ذهنی‌سازی. *روانشناسی بالینی*، ۱۲ (۱)، ۱-۱۲.

doi: 10.22075/jcp.2020.18897.1745

دهاقین وحیده، بشارت محمدعلی، غلامعلی لواسانی مسعود، نقش زهرا. (۱۴۰۱). نقش واسطه‌ای قوت نفس در رابطه بین ابعاد کمال‌گرایی و علائم اختلال وسواس فکری-اجباری رابطه. *مجله علوم روانشناختی*، ۲۲ (۱۲۳)، ۴۲۳.

doi:10.52547/JPS.22.123.423

References

- Agostini, A., Scaioli, E., Belluzzi, A., & Campieri, M. (2019). Attachment and Mentalizing Abilities in Patients with Inflammatory Bowel Disease. *Gastroenterology research and practice*, 2019, 7847123. <https://doi.org/10.1155/2019/7847123>
- Anderson, J. C., and Gerbing, D. W. (1988). Structural equation modeling in practice: A review and recommended two-step approach. *Psychological Bulletin*, 103 (3), 411-23. doi:10.1037/0033-2909.103.3.411
- Arasu, R. (2022). A Conceptual Review On Ego-Strength And Organisational Performance. *Journal of Social Responsibility, Tourism and Hospitality (JSRTH)*, 2(01), 14-17. doi:10.55529/jsrth.21.14.17
- Asgarizadeh, A., Vahidi, E., Seyed Mousavi, P. S., Bagherzanjani, A., & Ghanbari, S. (2023). Mentalization Scale (MentS): Validity and reliability of the Iranian version in a sample of nonclinical adults. *Brain and behavior*, 13(8), e3114. <https://doi.org/10.1002/brb3.3114>

- Bateman, A., & Fonagy, P. (2013). Mentalization-Based Treatment. *Psychoanalytic Inquiry*, 33(6), 595-613. <https://doi.org/10.1080/07351690.2013.835170>
- Besharat, M. A., Golinejad, M., Ahmadi, A. A. (2003). An Investigation of the Relationship between Attachment Styles and Interpersonal Problems. *Iranian Journal Psychiatry & Clinical Psychology*, 8(4), 74-81 <http://ijpcp.iums.ac.ir/article-1-218-fa.html> [Persian]
- Besharat, M. A., Ramesh, S., & Moghimi, E. (2018). Spiritual health mediates the relationship between ego-strength and adjustment to heart disease. *Health psychology open*, 5(1), 2055102918782176. <https://doi.org/10.1177/2055102918782176>
- Bourvis, N., Aouidad, A., Cabelguen, C., Cohen, D., & Xavier, J. (2017). How Do Stress Exposure and Stress Regulation Relate to Borderline Personality Disorder?. *Frontiers in psychology*, 8, 2054. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2017.02054>
- Bowlby, J. (1969). Attachment and Loss, Vol. 1: Attachment. Attachment and Loss. New York: Basic Books. record/2003-00033-000
- Casanova, M. P., Nelson, M. C., Pickering, M. A., Appleby, K. M., Grindley, E. J., Larkins, L. W., & Baker, R. T. (2021). Measuring psychological pain: psychometric analysis of the Orbach and Mikulincer mental pain scale. *Measurement Instruments for the Social Sciences*, 3(1), 1-17. <https://doi.org/10.1186/s42409-021-00025-8>
- Coffman, E., & Swank, J. (2021). Attachment Styles and the Family Systems of Individuals Affected by Substance Abuse. *The Family Journal*, 29(1), 102-108. <https://doi.org/10.1177/1066480720934487>
- Collins, N. L., & Read, S. J. (1990). Adult attachment, working models, and relationship quality in dating couples. *Journal of Personality and Social Psychology*, 58(4), 644-663. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.58.4.644>
- Cracknell, L. (2020). Introducing mentalization and its role in mental health practice. *Mental Health Practice*, 23(6).doi: 10.7748/mhp.2020.e1520
- Dehaqin, V., Besharat, M. A., Gholamali Lavasani, M., Naghsh, Z. (2023). The mediating role of ego strength in the relationship between perfectionism dimensions and relationship obsessive-compulsive disorder symptoms. *Journal of Psychological Science*. 22(123), 423-438. doi:10.52547/JPS.22.123.423 [Persian]
- DiTommaso, E., Brannen, C., & Best, L. A. (2004). Measurement and Validity Characteristics of the Short Version of the Social and Emotional Loneliness Scale for Adults. *Educational and*

- Psychological Measurement*, 64(1), 99–119. <https://doi.org/10.1177/0013164403258450>
- Drogar, E., Fathi-Ashtiani, A., & Ashrafi, E. (2020). Validation and Reliability of the Persian Version of the Mentalization Questionnaire. *Journal of Clinical Psychology*, 12(1), 1–12. doi: 10.22075/jcp.2020.18897.1745 [Persian]
- Erikson, E. H. (1962). Youth: Fidelity and diversity. *Daedalus*, 91, 5–27. <https://www.jstor.org/stable/20026695>
- Fonagy, P. (2008). The mentalization-focused approach to social development. In F. N. Busch (Ed.), *Mentalization: Theoretical considerations, research findings, and clinical implications* (pp. 3–56). Analytic Press. record/2008-02820-001
- Fonagy, P. (Ed.). (2010). Attachment and personality pathology. In J. F. Clarkin, P. Fonagy, & G. O. Gabbard (Eds.), *Psychodynamic psychotherapy for personality disorders: A clinical handbook* (pp. 37–87). American Psychiatric Publishing, Inc. record/2010-10444-002
- Fonagy, P., & Bateman, A. (2019). Introduction. In *Handbook of mentalizing in mental health practice* (pp. 3–20). American Psychiatric Association Publishing. <https://doi.org/10.1017/9781616862419.001>
- Fonagy, P., Bateman, A. W., & Luyten, P. (2012). Introduction and overview. In Bateman A. W., & Fonagy P. (Eds.), *Handbook of mentalizing in mental health practice* (pp. 3–42). American Psychiatric Publishing. record/2011-19854-001
- Fonagy, P., & Target, M. (1996). Playing with reality: I. Theory of mind and the normal development of psychic reality. *The International journal of psychoanalysis*, 77 (Pt 2), 217–233. <https://doi.org/10.1111/j.1467-8624.1991.tb01578.x>
- Fonagy, P., Luyten, P., Moulton-Perkins, A., Lee, Y. W., Warren, F., Howard, S., Ghinai, R., Fearon, P., & Lowyck, B. (2016). Development and Validation of a Self-Report Measure of Mentalizing: The Reflective Functioning Questionnaire. *PloS one*, 11(7), e0158678. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0158678>
- Fonagy, P., Luyten, P., Moulton-Perkins, A., Lee, Y. W., Warren, F., Howard, S., Ghinai, R., Fearon, P., & Lowyck, B. (2016). Development and Validation of a Self-Report Measure of Mentalizing: The Reflective Functioning Questionnaire. *PloS one*, 11(7), e0158678. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0158678>
- Fonagy, P., Steele, H., & Steele, M. (1991). Maternal representations of attachment during pregnancy predict the organization of infant-mother attachment at one year of age. *Child development*, 62(5), 891–905. <https://doi.org/10.1111/j.1467-8624.1991.tb01578.x>
- Gagliardini, G., Gullo, S., Teti, A., & Colli, A. (2023). Personality and mentalization: A latent profile analysis of mentalizing problematics in adult patients. *Journal of clinical psychology*, 79(2), 514–530. <https://doi.org/10.1002/jclp.23430>
- Gergely, G., & Watson, J. S. (1996). The social biofeedback theory of parental affect-mirroring: the development of emotional self-awareness and self-control in infancy. *The International journal of psychoanalysis*, 77 (Pt 6), 1181–1212. <https://doi.org/10.1111/j.1467-8624.1991.tb01578.x>
- Gresham, D., & Gullone, E. (2012). Emotion regulation strategy use in children and adolescents: The explanatory roles of personality and attachment. *Personality and Individual Differences*, 52(5), 616–621. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2011.12.016>
- Guendelman, S., Medeiros, S., & Rampes, H. (2017). Mindfulness and Emotion Regulation: Insights from Neurobiological, Psychological, and Clinical Studies. *Frontiers in psychology*, 8, 220. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2017.00220>
- Ierardi, E., Bottini, M., Preti, E., Di Pierro, R., Madeddu, F., & Riva Crugnola, C. (2023). Attachment styles, mental health, and trauma during the first wave of COVID-19 pandemic in an Italian adult population. *Research in psychotherapy (Milano)*, 26(3), 689. <https://doi.org/10.4081/ripppo.2023.689>
- Jarareh, J., Seifouri, O., & Amiri, M. (2022). The Prediction of Personality Disorders based on Complex Trauma with the Mediating of Ego Empowerment. *Clinical Psychology Studies*, 12(46), 1–23. doi: 10.22054/jcps.2022.63659.2644 [Persian]
- Jurist, E. L. (2005). Mentalized affectivity. *Psychoanalytic Psychology*, 22(3), 426–444. doi:10.1037/0736-9735.22.3.426.
- Lee, J. Y., Lee, Y. A., & Yoo, M. S. (2021). Development of the child's ego strength scale: an observation-based assessment of the board game behaviors in play therapy in Korea. *Child and adolescent psychiatry and mental health*, 15(1), 20. <https://doi.org/10.1186/s13034-021-00369-3>
- Luke, M. A., Sedikides, C., & Carnelley, K. (2012). Your love lifts me higher! The energizing quality of secure relationships. *Personality & social psychology bulletin*, 38(6), 721–733. <https://doi.org/10.1177/0146167211436117>
- Markstrom, C. A. (1999). Religious involvement and adolescent psychosocial development. *Journal of*

- adolescence, 22(2), 205-221. <https://doi.org/10.1006/jado.1999.0211>
- Markstrom, C. A., & Marshal, S. K. (2007). The psychosocial inventory of ego strengths: Examination of theory and psychometric properties. *Journal of Adolescence*, 30(1), 63-79. <https://doi.org/10.1016/j.adolescence.2005.11.003>
- Mikulincer, M., & Shaver, P. R. (2019). Attachment orientations and emotion regulation. *Current Opinion in Psychology*, 25, 6-10. <https://doi.org/10.1016/j.copsyc.2018.02.006>
- Mikulincer, M., Shaver, P.R. (2018). Attachment theory as a framework for studying relationship dynamics and functioning. Vangelisti A. L., Perlman D. (Eds.), *The Cambridge handbook of personal relationships* (p. 175-185). Cambridge University Press. doi:10.1017/9781316417867.015
- Morken, K. T. E., Binder, P.-E., Arefjord, N. M., & Karterud, S. W. (2019). Mentalization-based treatment from the patients' perspective—What ingredients do they emphasize? *Frontiers in Psychology*, 10, Article 1327. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2019.01327>
- Savov, S., & Atanasov, N. (2013). Deficits of affect mentalization in patients with drug addiction: theoretical and clinical aspects. *ISRN Addiction*, 2013, 250751. <https://doi.org/10.1155/2013/250751>
- Schindler A. (2019). Attachment and Substance Use Disorders-Theoretical Models, Empirical Evidence, and Implications for Treatment. *Frontiers in psychiatry*, 10, 727. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2019.00727>
- Schindler, A., & Bröning, S. (2015). A Review on Attachment and Adolescent Substance Abuse: Empirical Evidence and Implications for Prevention and Treatment. *Substance abuse*, 36(3), 304-313. <https://doi.org/10.1080/08897077.2014.983586>
- Schwarzer, N. H., Nolte, T., Fonagy, P., Gingelmaier, S. (2021). Self-Rated Mentalizing Mediates the Relationship Between Stress and Coping in a Non-Clinical Sample. *Psychol*, 33294121994846. doi: 10.1177/0033294121994846
- Singh N, Anand A. (2015) Ego-strength and self-concept among adolescents: A study on gender differences. *International Journal of Indian Psychology*, 3 (1), 46-54. <http://www.ijip.in>
- Slade, A., & Holmes, J. (2019). Attachment and psychotherapy. *Current opinion in psychology*, 25, 152-156. <https://doi.org/10.1016/j.copsyc.2018.06.008>
- Soper, D.S. (2024). *A-priori Sample Size Calculator for Structural Equation Models* [Software]. Available from <https://www.danielsoper.com/statcalc>.
- Tanzilli, A., Di Giuseppe, M., Giovanardi, G., Boldrini, T., Caviglia, G., Conversano, C., & Lingiardi, V. (2021). Mentalization, attachment, and defense mechanisms: a Psychodynamic Diagnostic Manual-2-oriented empirical investigation. *Research in psychotherapy (Milano)*, 24(1), 531. <https://doi.org/10.4081/ripppo.2021.531>
- To, K. K., Tsang, O. T., Yip, C. C., Chan, K. H., Wu, T. C., Chan, J. M., Leung, W. S., Chik, T. S., Choi, C. Y., Kandamby, D. H., Lung, D. C., Tam, A. R., Poon, R. W., Fung, A. Y., Hung, I. F., Cheng, V. C., Chan, J. F., & Yuen, K. Y. (2020). Consistent Detection of 2019 Novel Coronavirus in Saliva. *Clinical infectious diseases: an official publication of the Infectious Diseases Society of America*, 71(15), 841-843. <https://doi.org/10.1093/cid/ciaa149>
- Toopchi, Y., Roshan, R., & JanBozorgchi, M. (2023). Predicting Ego Strength Based on God Image, God Concept, Self-Image and Self Concept. *Positive Psychology Research*, 9(2), 1-20. doi: 10.22108/pprs.2023.136073.2385 [Persian]
- Wiseman, H., Mayseless, O., & Sharabany, R. (2006). Why are they lonely? Perceived quality of early relationships with parents, attachment, personality predispositions and loneliness in first-year university students. *Personality and Individual Differences*, 40(2), 237-248. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2005.05.015>
- Yazdanimehr, R., Aflakseir, A., Sarafranz, M., & Taghavi, M. (2023). The structural model of mother-infant bonding in the first pregnancy based on the mother's attachment style and parenting style: the mediating role of mentalization and shame. *BMC psychology*, 11(1), 396. <https://doi.org/10.1186/s40359-023-01436-4>
- Ziadni, M. S., Jasinski, M. J., Labouvie-Vief, G., & Lumley, M. A. (2017). Alexithymia, Defenses, and Ego Strength: Cross-sectional and Longitudinal Relationships with Psychological Well-Being and Depression. *Journal of happiness studies*, 18(6), 1799-1813. <https://doi.org/10.1007/s10902-016-9800-7>